

INTERNATIONALE VROUWENDAG SABINE

SIESLING, HOGLERAAR AAN DE UNIVERSITEIT TWENTE, WIL VERANDERINGEN

De man is de norm, dus mist de vrouw zorg

Binnen de gezondheidszorg is de man nog steeds het uitgangspunt. Vrouwen missen hierdoor de juiste zorg. Behandelingen en medicijnen passen niet goed bij hen. Dit leidt tot latere diagnoses, meer bijwerkingen en complicaties. Dat kan zo niet langer, zegt hoogleraar Sabine Siesling.

Maarten Schoon
Enschede

Op Internationale Vrouwendag stelt de Enschedese hoogleraar met haar collega-onderzoekers deze achterstand in de medische wereld aan de kaak. Volgens de hoogleraar wordt er te weinig onderzoek gedaan naar vernieuwingen in gezondheidszorg voor vrouwen.

Als ze kijkt naar de Verenigde Staten gaan er miljarden naar medisch onderzoek, een fractie is bestemd voor vrouwelijke gezondheid. In Nederland heerst hetzelfde beeld. De gevolgen zijn groot, blijkt uit het verhaal van Siesling, hoogleraar aan de Universiteit Twente (UT) en onderzoeker bij het Integraal Kankercentrum Nederland.

Artsen

Er zijn bijvoorbeeld typische vrouwenziekten, zoals baarmoederkanker, of ziektes die veel meer voorkomen bij vrouwen, zoals borstkanker of botontkalking. Maar er zijn ook ziektes die zich bij vrouwen anders uiten dan bij mannen. Denk aan hartafwijkingen, spierziekten of dementie.

Omdat de grote medische onderzoeken hiernaar altijd bij mannen zijn gedaan, herkennen de meeste artsen bij vrouwen niet op tijd om welke ziekte het gaat. „Het kan zijn dat de diagnose later wordt gesteld, omdat men er niet aan denkt dat die ziekte bij vrouwen voorkomt. Hartfalen wordt bijvoorbeeld makkelijker bij mannen herkend dan bij vrouwen. Uit onderzoek blijkt dat als alle ziektes worden meegesteld een diagnose bij vrouwen gemiddeld twee tot vier jaar later gesteld wordt dan bij mannen.”

De gevolgen zijn ongewenst, zegt de hoogleraar. Vrouwen lopen een groter risico

▲ **Het vrouwenlichaam is voor veel artsen en onderzoekers onbekend terrein. „Dat kan zo niet langer”,** zelt hoogleraar Sabine Siesling tegen haar toehoorders. **Dat waren vooral vrouwen. Mannen waren op de vingers van één hand te tellen.**

FOTOS: LARS SMOOK

op complicaties en tussen de 50 en 75 procent heeft bijwerkingen door medicijnen. Vrouwen leven weliswaar langer dan mannen, maar een deel leeft de laatste jaren in minder goede gezondheid.

Makkelijker

Een van de oorzaken is dat medische testen en onderzoeken doorgaans bij mannen worden uitgevoerd, zegt Siesling. „Gekozen wordt voor mannen, omdat zij geen menstruele cyclus hebben en daardoor steeds hormonaal ongeveer hetzelfde zijn. Dat is voor onderzoekers makkelijker, omdat zij willen zien hoe patiënten reageren op medicijnen of een behandeling. Dan willen ze

“**Gekozen wordt voor mannen, omdat zij geen menstruele cyclus hebben**

– Sabine Siesling, hoogleraar

manier A vergelijken met manier B. Als er allerlei hormonale en biologische factoren meespelen is het verschil moeilijker aan te tonen. Bij mannen heb je dat niet.”

Ook bij de beeldvorming voor borstkanker moet een arts rekening houden met de menstruatiecyclus van een vrouw. Daardoor verandert de hormoonhuishouding en ook het klierweefsel in de borst. „Bijvoorbeeld als er een MRI-scan van een borst gemaakt moet worden, dan kun je dat het beste doen op een bepaald moment in de cyclus van de vrouw. Dan krijg je het beste beeld.”

Mannen werken vaak eerder mee aan wetenschappelijke onderzoeken, zegt de hoogleraar. „Mannen zeggen over het algemeen

tubantia.nl
Vrouwendag op universiteit: 'Gezondheidszorg voor vrouwen moet beter'

makkelijker 'ja'. Het zou kunnen dat ze het eenvoudiger kunnen inplannen in hun leven of in hun werk. Cultureel gezien blijkt dat vrouwen er langer over nadenken en dat ze nog veel thuis moeten regelen als ze een huishouden runnen. Dit geldt natuurlijk niet voor alle mannen en vrouwen.”

Hoe komt het dat de wetenschap pas nu rekening houdt met de helft van de wereldbevolking? „Deels is dat denk ik, omdat historisch gezien veel mannen de medische onderzoeken uitvoerden. Verder komt nu meer wetenschappelijk bewijs naar voren dat er ook echt een verschil is tussen mannen en vrouwen.”

Verschillen

„Het is daarom nu tijd om dit te veranderen,” zegt Siesling in het Technisch Medisch Centrum op de UT. De onderzoekers grepen Internationale Vrouwendag aan om uit te leggen wat ze doen en waarom. Daar willen ze de hele Twentse bevolking bij betrekken en vragen om ideeën.

Siesling en haar collega's vinden het belangrijk dat er meer aandacht komt voor de verschillen tussen man en vrouw en de gevolgen daarvan. Zowel in de wetenschap als in de samenleving. De hoogleraar verwijst daarbij naar schrijfster en oud-verpleegkundige Mirjam Kaijer. Met haar *Voices for Women* won Kaijer vorige maand de landelijke Vrouw in de Media Award 2022, door dit onderwerp op de agenda te zetten.

De maatschappelijke beweging zorgde ervoor dat zo'n vijftig onderzoekers op de universiteit de krachten hebben gebundeld. De groep wil begrijpen en verklaren waarom gezondheid en ziekte verschillend zijn tussen mannen en vrouwen en waarom vrouwen vaak anders reageren op een behandeling. Verder willen ze meer onderzoek doen naar ziektes die alleen of vooral bij vrouwen voorkomen.

Het blikveld is breed, aldus Siesling. De onderzoekers kijken onder andere naar psychologie, medische techniek of zoomen in op celniveau. „Zorg op maat is ons doel. Gezondheid en ziekte is voor elke man of vrouw anders. Er is nog een wereld te winnen en te onderzoeken.”